

यतोऽतिरात्रः सत्त्वमिति (१२.१.७) प्रागुक्तम् [तत्रातिरात्रयोः] प्रायणीयोदयनी-
ययोर्दत्तरालम् [तदावाऽनम्] यस्यावापः क्रियते तस्य तयोर्मध्ये क्रियतऽइत्यर्थः ।

आवापसमवेतानामल्पमल्पं पूर्वम् ॥१३॥ यत्रावापानां समवायेन सत्त्वं पूर्यते
तत्र यद्यल्पं तत्तत्पूर्वं भवति । सं° आवापाश्च ते समवेताश्च ते [आवेताः]
तेषाम् [यत्रा]वापानां बहूनां समवायः तत्र अल्पमल्पं पूर्व-पूर्वमावपनीयम्
[यथा एकोऽभिप्लवः षडहः अपरस्तस्यैव पञ्चाहः चतुरहस्यहो द्वहो वा
तत्र पञ्चाहोदेः पूर्वमावापः ततोऽभिप्लवषडहस्येति । एवं सत्त्वपूरणोपयोगिनीं
परिभाषामुक्त्वाऽधुना त्रयोदशरात्रप्रभृतीनि सत्त्वाण्याह] । द्वे त्रयोदशरात्रे

पृथ्वात्सर्वस्तोमोऽतिरात्रः ॥१४॥ पृथ्वाद्वसितात्सर्वस्तोमसंज्ञकोऽतिरात्रो भवति .
पूर्णमिदमेकम् । सं° [त्रयोदशसुत्ये भवतः । तत्र प्रथमस्याहान्याह पृत्रः . द्वादशाह-
धर्माः सत्त्वेष्टित्युक्तम् (१३.१.१) तेन सर्वेषु सत्त्वेषु द्वादशाहधर्मा भवन्ति अतस्त्रयोदश-
रात्रे द्वादशाहः सकलोऽपि भवति एकमहर्मग्यते तदर्थमाह] पृथ्वात्परः सर्वत्रः
[ततस्त्रयश्हन्दोमा अविवाक्यम् उदयनीय इति । अत्र १ प्रायणीयातिरात्रः २-७ पृ-
थ्यः षडहः ८ सर्वस्तोमोऽतिरात्रः १-१२ चत्वारश्हन्दोमा १३ उदयनीयातिरात्र इति] ।

प्रकृतिविहितं द्वितीयम् ॥१५॥ भवति . प्रतग्रहणाच्च [महा]त्रतं दशरात्रादुत्तरं
भवति (५) । सं° द्वितीयं त्रयोदशरात्रं प्रतं भवति । सम्भार्य तृतीयम् ॥१६॥

सं° तृतीयं [त्रयो]दशरात्रं सम्भार्यमन्यैरेवोपदिष्टैरेवाहोभिः सम्भरणीयम् [न
त्वावापिकैः पूरणीयम्] । तदेव सम्भरणमाह . प्रायणीयाच्चतुर्विंशमह-
भिजिज्ञयः स्वरसामानो विषुवांस्त्रयः स्वरसामानो विश्वजिह्वतमुदयनीयोऽतिरात्रः

॥१७॥ अत्र चतुर्विंशमहारादिषु १) गावामयनिकेपूद्गात्रालम्भसवनान्तज्ञपा २) भव-
न्ति गावामयनिकत्वादिव ३) । चतुर्दशरात्राणि त्रीणि ॥१८॥ [दिव° तत्रा-
हान्याह . प्रथमे चतुर्दत्रे प्रायणीयातिरात्रः ततः] द्वौ पृथ्यौ ॥१९॥ भवतः ।

प्रतिलोमः परः ॥२०॥ भवति . प्रातिलोम्यं च त्रयस्त्रिंशारम्भणत्वेन । सं° परो
द्वितीयः पृथ्यः प्रमः विपरीतक्रमो भवति [त्रयस्त्रिंशारम्भणो भवतीत्यर्थः . पृथ्ये
षडहे हि त्रिवृत्पञ्चदशसप्तदशैकविंशत्रिणवत्रयस्त्रिंशा इति क्रमेणाहानि . प्रति-

१) ? महारात्रिषु K. २) ? गवा° K. ३) ? गवा° K.